

LIDOVÉ NOVINY 9.8.2017

Opoziční smlouva všemu nasadila korunu

KATEŘINA KOLÁŘOVÁ

PRAHA Na deku k vodě se hodí napínavá kniha se spoustou zápletek. Obzvlášť oblíbené bývají ty s důstojnou „podle skutečné události“. Všechny tyto parametry může splnit nový svazek od Nadačního fondu proti korupci. Ten začátkem července vydal knihu, která mapuje je, kdo v průběhu deseti let „vrtěl“ českými premiéry. Za počátek bodu zlomu, kdy se do české demokracie přimíchala hořká pachutí, považuje ředitel fondu Karel Škacha moment, kdy uzavřely opoziční politické spojenectví Zemanova ČSSD a Klausova ODS.

LN Kniha je označena jako práždinové čtení, ale vyšla pár měsíců před volbami. Náhoda?
V načasování není záměr. Doud jsme vydali čtyři knihy a vždy vyšly před prázdninami. Pokud bychom to chtěli načasovat na volby, knížka by vyšla v září. NFPK se snaží být maximálně apolitický a „střílí“ na všechny strany.

LN Proč v publikaci není ani zmínka o Andreji Babišovi?

Věnujeme se i kauzám kolem Babiše. Není tam jednoduše proto, že nebyl a není premiér.

LN Co je cílem? Osvěta společnosti, nebo popíchnutí politiků?

Ukázat, co za mediálním obrazem politiků není vidět. Že jsou věci jinak, než se zdají. Když přejdu třeba na Šumavu a bavím se tam s lidmi o politice, je vidět, že pochopitelně úplně nevědí, co je v tom vším. Když se o politiku nezájímáte na denní bázi, neznáte všechny příběhy. Síla knihy je v tom, že jsou tam všechny příběhy premiérů pohromadě. Má spíš charakter shrnující zprávy.

LN Pod žádnou z knih NFPK není nikdo podepsán. Proč nejsou autoři zřejmí?

Jsem přesvědčen, že publikace splní svůj účel více, když autor nebude znám. Lidé se bojí neznámého, projektují si do toho své černé představy a jejich případná nejznalosti konkrétní osoby autora.

LN Jak knihu Premiéri v rukou poradců přijali její aktéři?

Zatím jsme neznamenalí negativní reakce. Většinou vždy negativně nadává potrefený, tady se evidentně všichni bojí něco říct. Zhruba pětinu knihy tvoří odkazy na zdroje, aby to bylo neprůstřelné. Jako politikolog mám ohlasy od spolužáků, kteří učí na fakultách. Je to materiál, který se jim přesně hodí.

LN Kniha líčí, že se česká politika bez lobbingu a korupce neobejde. Opravdu jsme na tom hůř než jinde?

Začal bych větou „My jsme cínkali klíči a oni zakládali firmy...“. Nadšení ze změny systému znamenalo zaslepení lidí, kteří nevěnovali pozornost tomu, že tady někdo v zákulisí připravuje něco, co je vlastně o něčem jiném. Jednoznačně to lze spojit s osobou Václava Klause, který v této zemi zhasl. Do různých struktur – nejen exekutivních, zákonodárných, ale i třeba mezi státní zástupce – byli delegováni lidé, kteří plnili něčí úkol a celé prostředí uzavírali. Když se třeba dnes propálí pochybné financování politických stran, je z toho kauza, ale v 90. letech to nikdo netešil.

LN Kde se podle vás stala největší chyba?

Jednoznačně největší problém je opoziční smlouva z roku 1998, která tomu nasadila korunu. Místo toho, aby se společnost rozvíjela, otevírala a stávala se demokratickou, změnila se v bezmála oligarchii. Opoziční smlouva zlikvidovala možnost jakékoliv kontroly. Tehdy se spojila dvě křídla pravice a levice, která se domluvila prostě na čemkoliv. Spojenectví přežila dodnes.

LN Do NFPK chodí různá oznámení na korupci. Když se na ně díváte, skomírá už duch divokých devadesátých let, nebo pořád trvá?

Napojení na politiku je u většiny případů. Korupce je vždycky o tom, že se někde rozděluje krajíc, a o tom rozhoduje politická reprezentace. Je jedno, jestli na celorepublikové, či regionální úrovni. Politické strany jsou dobře promazané stroje na přidělování dotací či rozkrádání rozpočtů. Nitky z regionální politiky vedou většinou do nejvyšších politických pater.

LN Když už mluvíte o nejvyšších politických patrech, jakou roli hraje prezident?

Jeho specifikum je v tom, že vytvořil novou mocenskou strukturu, která je podnikatelská. Vrátila slava Mynáře a Martina Nejedlého vlastně moc nezajímá, co se děje tady. To, co je zajímavé, je ruský, čínský a nyní zjevně i ky-

rgyzský trh. Zemanovi jde hlavně o znovuzvolení a to, že u toho podpoří nějakou firmu, je mu v podstatě jedno. Je to čistě populistická hra.

LIDOVKY.CZ

Celý rozhovor čtěte na www.lidovky.cz

